

Dronning Sonjas barndoms- hjem til Maihaugen

: Dronningens barndomshjem blir nå gjenreist på Maihaugen. Dette blir 1930-tallshuset i boligfeltet på museet. Samtidig forteller huset en viktig del av norsk etterkrigshistorie.

KJELL MARIUS MATHISEN
Avdelingsleder
på Maihaugen

MUSEUMSGLIMT

Nå i oktober har det kommet flere lastebiler med «bred last» fra Oslo til Maihaugen. Transporten inneholder til sammen sju seksjoner av en stor enebolig i Tuengen allé 1B, dronning Sonjas barndomshjem. Seksjonene er nå heist på plass, og vil i en periode framover, sakte men sikkert, bli restaurert for å åpnes som museets enebolig fra 1930-tallet. Huset gjenreises rett nedenfor en mindre enebolig fra 1938, der livet i krigsårene formidles.

Arkitekt Ernst Motzfeldt

Tuengen allé 1B ble tegnet av arkitekt Ernst Motzfeldt i 1934. Tegningene fra byggemeldingene har Akers bygningsskontrolls stempel fra september 1934, og har tittelen: «Enebolig for disponent Haraldsen, Vinderen». Huset har tydelig funktispreg, med valmet tak, liggende vestlandspanel, vinduet trukket ut mot hushjørnet og terrasser og altaner med stålrekkverk som understreker den horisontale linjeføringen i fasadene.

Dette området på Vinderen utenfor Oslo ble bygget ut tidlig på 1930-tallet. På denne tiden tegnet Ernst Motzfeldt (1903-1981) mange eneboliger og leiegårder i Oslo, enten alene eller i kompaniskap med andre arkitekter. Bygningene han tegnet kjennetegnes av enkel, funksjonalistisk formgivning. Motzfeldt fikk sin eksamen fra arkitektavdelingen ved NTH i Trondheim i 1926. Huset i Tuengen allé tegnet han åtte år etter han

: Villan på Vinderen var senere påbygget. Tilbygget blir ikke gjenreist på Maihaugen. Foto Kåre Hosar, Maihaugen.

var ferdig utdannet. Takformen på huset og de horisontale linjene i fasadene kan minne om boligarkitekturen til Frank Lloyd Wright, en av de fremste amerikanske arkitekterne tidlig på 1900-tallet. Kanskje det var herfra Motzfeldt hentet inspirasjon?

Funkis

Omkring 1930 skjedde det en liten arkitektonisk revolusjon. Modernismen kom til Norge inspirert av internasjonale tendenser. Gjennom tidsskrifter og studiereiser hadde arkitektene god oversikt over hva som skjedde i andre land. På engelsk ble den nye stilen kalt «international style», og i Skandinavia fikk den navnet funksjonalisme. Den ble raskt populær og fikk kallenavnet funkis. Restaurant

Skansen ved Akershus festning fra 1927, tegnet av arkitekt Lars Thalian Backer (1892-1930), regnes

som den første funksjonalistiske bygningen i Norge. De andre arkitektene i Oslo fulgte raskt etter, og

: Kronprinsen og Sonja Haraldsen ble fotografert i Tuengen allé da forlovelsen ble kjent. Foto AktuellScampix.

allerede midt på 1930-tallet tegnet og bygget bygmestere over hele landet funkishus.

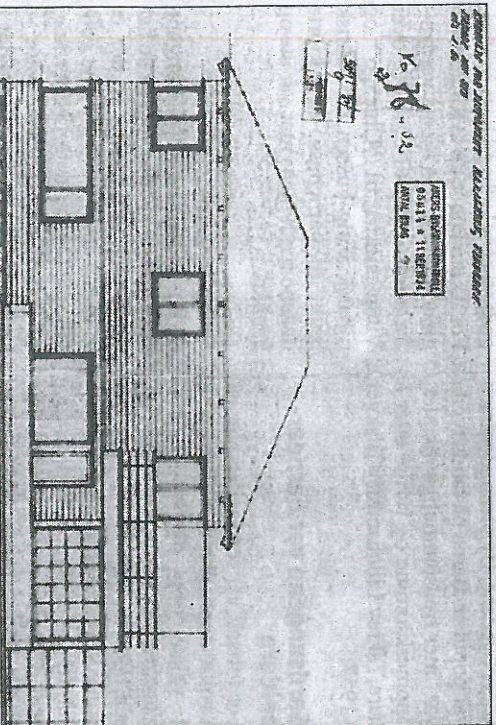
Funkisområdet på Vinderen er nå i endring. De store trevillane fra 1930-tallet rives, og eplehagene fortettes med små blokker med leiligheter. Samme skjebe fikk dronningens barndomshjem, men det vil nå bli bevart på Maihaugen.

Sonjas barndomshjem

Sonja Haraldsen bodde i Tuengen allé fra hun ble født i 1937, gjennom hele oppveksten, og fram til hun giftet seg og ble Norges kronprinsesse, kun avbrutt av kortere utenlandsopphold. Hun møtte Kronprinsen allerede i 1959, men de måtte vente lenge på kong Olavs tillatelse til å gifte seg. I denne tiden var Tuengen allé, hjemme hos Sonjas mor, et av få steder hvor pareet kunne møtes.

Tillatelsen til ekteskapet kom omsider. Forlovelsen ble kunngjort i mars 1968 med påfølgende bryllup i august. Kronprins Harald var den første europeiske tronarving i moderne tid som giftet seg borgerlig. Historien om forlovelsen er derfor også en historie om Norge og Europa i endring. Denne historien ønsker vi å fortelle i huset som nå kommer på plass i Boligfeltet på Maihaugen.

På et bilde fra 1968, ser vi kronprins Harald og den kommende kronprinsesse Sonja gå ned trappa fra inngangsdøra til Tuengen allé 1B. I 2018 vil museet ønske gjestene velkommen inn den samme døra.

: Bygge tegningene fra 1934 viser hvordan villan opprinnelig så ut.